

JŪRMALA

tavu brīvdienu
galamērķis

11 IEMESLI, KĀLAB IZRAUDZĪTIES JŪRMALU KĀ SAVU BRĪVDIENU GALAMĒRĶI

1. UNIKĀLS ● KŪRORTS VESELĪBAI

Jūrmala ir lielākā kūrortpilsēta Baltijas jūras krastā. Īstena dabiskās dziedniecības un veselības oāze, kas lepojas ar gandrīz neticamu un nevienā dienvidu jūras piekrastē nesastopamu dabas resursu koncentrāciju. Gan gaisā, gan zemes dziļēs. Brīvdabas spa ir jau pati Jūrmalas teritorija. Jonizētais, maigais jūras gaiss dziedē elpceļus un stiprina imūnsistēmu. Priežu meža aromāts ir spēka avots sirds veselībai. Savukārt Jūrmalas dabas dziļēs rodamās leģendārās dūņas un minerālūdeņi (sērūdens, broma un nātrija hlorīda) spēj atbrīvot arī no lielas daļas toksīnu druzas, kas piesārņojusi ķīmijas laika cilvēka ķermeni. Dūņas un minerālūdeņi kādreizējās Jūrmalas kūrmaļās un tagadējos spa centros un sanatorijās tiek izmantoti jau vairāk nekā 180 gadu.

2. ZIEMEĻU RIVJĒRĀ

Jūrmala nereti tiek dēvēta par “Ziemeļu Rivjēru”. Tā līdzīgi kā Vidusjūras piekrastes kūrortzona veidojusies, apvienojot pārdesmit zvejnieku un peldu ciemus. Gluži kā Franču Rivjērā, arī šeit kūrortpilsētas uzplaukumu un cilvēku ievērojamo pieplūdumu veicināja 19. gadsimta otrajā pusē atklātā dzelzceļa līnija, kas tagad kā cieši novilkta stīga stiepjas cauri visai Jūrmalai.

Laikam ritot, “Ziemeļu Rivjēras” sajūta Jūrmalā ir tikai nostiprinājusies. Šodien tā ir viena no retajām stresa un haosa laikmeta oāzēm, kurā joprojām valda 21. gadsimtā jau par retu luksusu kļuvusī harmonija starp dabu un urbāno pilsētvidi. Jūra, vējš un majestātisko priežu mežs te rimti sadzīvo ar kūrortpilsētai raksturīgo arhitektūru, nesteidzīgo ikdienas ritumu un vienlaikus piesātināto saviesīgo dzīvi, iedvesmojot, veldzējot un bagātinot katru še nokļuvušo.

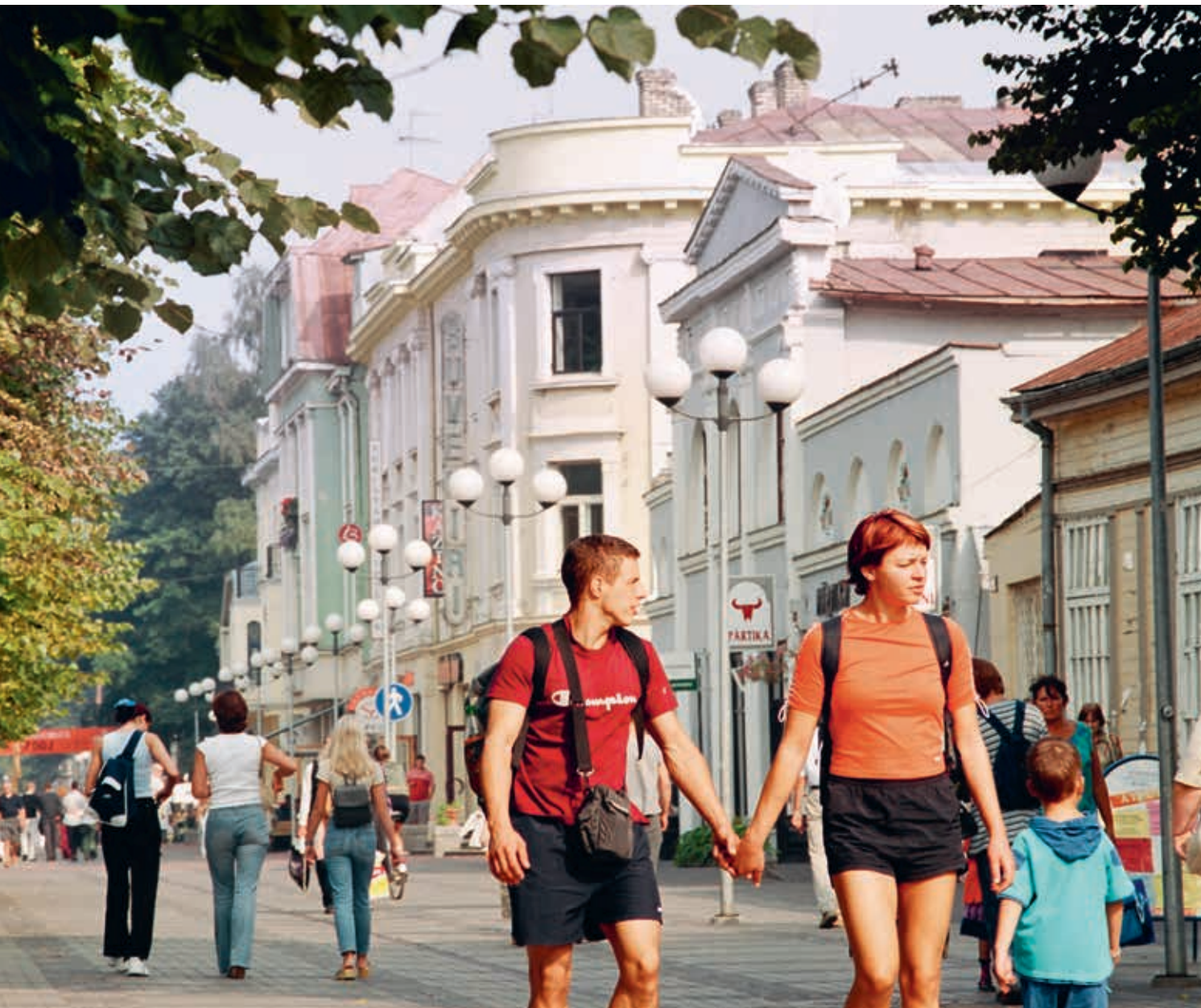

3. MEŽS UN KĀPAS PILSĒTĀ

Jūrmala ir viena no nedaudzajām Eiropas pilsētām, kur iespējams ne vien elpot jūras gaisu, bet arī vienlaikus baudīt priežu meža aromterapiju – trešdaļu pilsētas veido mežs, turklāt liedags šeit aizslēpies aiz skujukokiem apauguša kāpu vaļņa. Mežs vārda vistiešākajā nozīmē ienācis pilsētā, piešķirot tās ritmam mieru un harmoniju, savukārt tās iemītniekiem un viesiem – mūsdienās tik trūkstošo līdzsvara sajūtu. Viena no Jūrmalas vērtībām ir arī Ķemeru Nacionālais parks – ar civilizācijas neskartiem 8000 gadu seniem augstajiem sūnu purviem. Parka teritorijā rodamas 97 aizsargājamo augu sugas un sastopamas gandrīz 260 no 342 Latvijā kopumā konstatētajām putnu sugām. Tostarp tādi reti un aizsargājami putni kā melnais stārķis, mazais ērglis, jūras ērglis un baltmugurdzenis.

4. JOMAS IELA

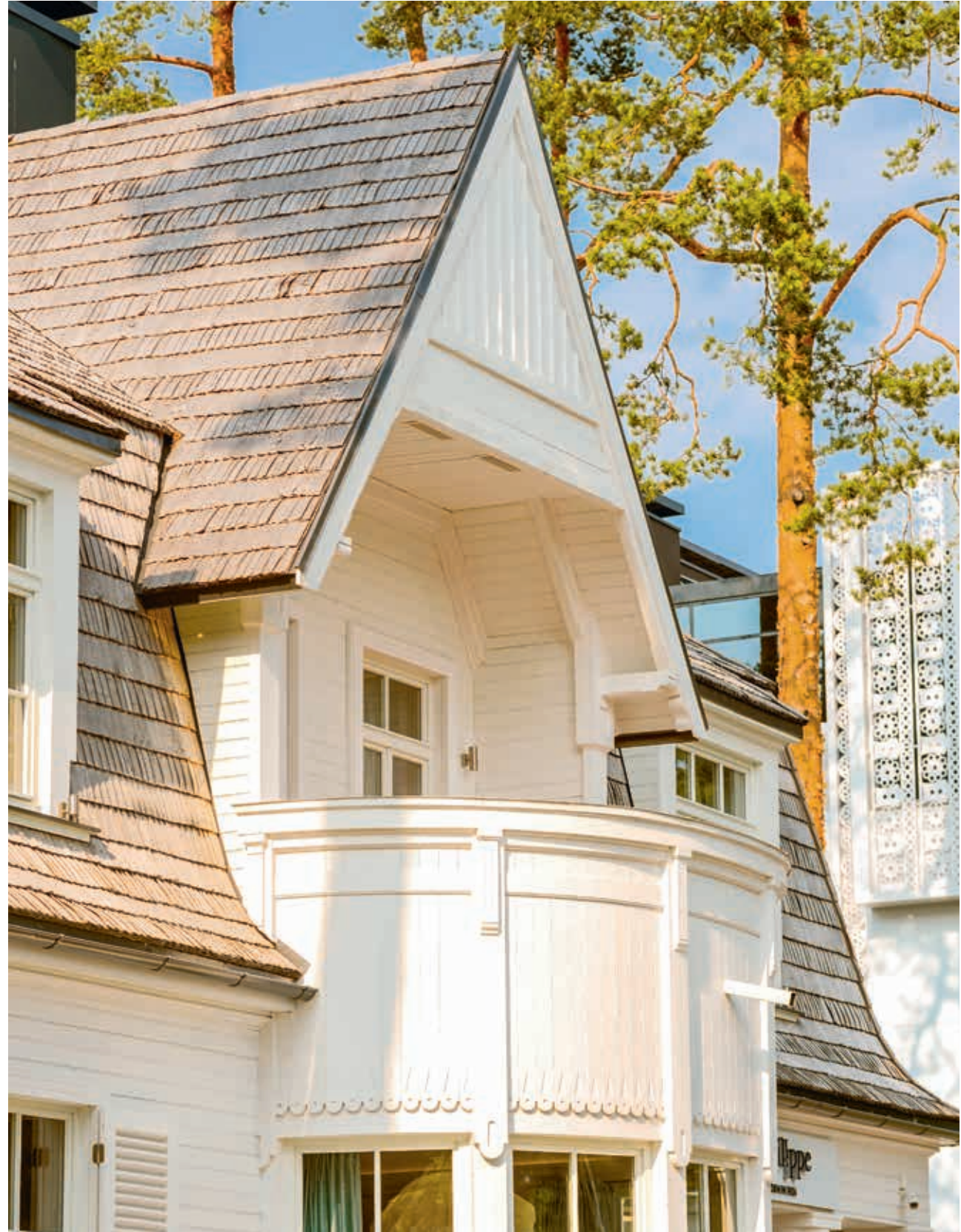
Jomas iela ir Jūrmalas sirds. Centrālā artērija, pa kuru vasarā straumēm plūst atpūtnieki un ārvalstu viesi. Leģenda vēsta, ka tieši šeit meklējami Jūrmalas pirmsākumi. Laikos, kad Jūrmalas teritorijā vēl pletušies smilšu lauki, jūras vējam tās šurpu turpu dzenājot, izveidojušās īpašās kāpu un ieplaku joslas jeb jomas. Viena no tām vēlāk kļuva par tagadējo Jomas ielu. Un jau no pašiem pirmsākumiem tā visos laikos bijusi pilsētas galvenā skatuve, vasarās jūrmalniekiem un atpūtniekiem šē defilējot gluži kā pa modes "mēli". Te notiek tirgošanās un atrodas pilsētas glaunākie butiki, iecienītākās kafejnīcas un restorāni, un katru vasaru jūlijā tiek svinēti tradicionālie Jomas ielas svētki, kas pulcē tūkstošiem cilvēku.

5. IZTEIKSMĪGA KOKA ARHITEKTŪRA

Koka arhitektūra – dekoratīviem tornīšiem un stiklotām verandām vainagotie nami – ir viena no spilgtākajām Jūrmalas raksturzīmēm. Koks kūrorta mītņu būvniecībai tika izraudzīts jau 19. gadsimta vidū, kad, raudamies ārpus pilsētu mūriem, uz Jūrmalu sāka plūst vasarnieki. Koka īpašā estētika iemiesojusi savam laikam raksturīgos neoklasicisma, jūgendstila un nacionālā romantisma motīvus. Šodien koka vasarnīcu arhitektūras tradīcijai tiecas pievienoties arī funkcionālisma manierē būvētie jaunās arhitektūras objekti.

6. OGOŠANA UN SĒŅOŠANA PĪLSĒTAS CENTRĀ

Ticiet vai ne, bet Jūrmalā iespējams ogot pašā pilsētas centrā. Rīta skrējienā pa kāpu meža vai Dzintaru mežaparka celiņiem ik pa mirkli turpat takas malā var pagrābt saujiņu melleņogu, tādējādi absolūti dabiski uzņemot dienišķo A, C un K vitamīnu devu, vai nogriezt kādu tikko no sūnām izlīdušu sviesta beku... Kā zināms, latvieši ir traki sēņotāji, un rudeni nevar uzskatīt par kārtīgi iesākušos, ja nav nobaudīta pirmo sēņu mērce.

7. LABIEKĀRTOTAS PLUDMALES UN NŪDISMA TRADĪCIJA

Jūrmalas peldu kultūrai ir gadsimtu ilga vēsture, tai mainoties un attīstoties atbilstoši katra laika dzīves stilam un paradumiem. Šodien 24 kilometrus garajā Jūrmalas līdā ir 11 labiekārtotas pludmales. Savukārt tie, kas caur kailumu vēlas atjaunot tuvāku saskarsmi ar dabu, dodas tuvāk pie Lielupes ietekas, kur vēsturiski veidojusies Jūrmalas nūdisma tradīcija.

8. DABAS STIHIJU SPĒLES LIEDAGĀ

Jūrmalas liedags ir īstena dabas skaistuma un spēka skatuve. Saule smilšu un ūdens plašumus karsē un dzesē, gaismo un ēno, vakara katarsē vēl izspēlējot brīnumaināko krāsu paleti. Vēji maina gan reljefa rakstu baltajās kvarca smiltīs, gan jūras temperamentu – no rāma spoguļūdens pirms saulrieta līdz niknām vētrām, no ledus spoguļa ziemā līdz pavasara atkusnim, kad jūra atmaigst un izsviež savu ledus masku krastā.

9. MŪZIKA BRĪVĀ DABĀ UN MĀKSĻA NETRADICIONĀLĀS VIETĀS

Jūrmalas vēsturiskās estrādes un koncertdārzi jau vairāk nekā gadsimtu snieguši neordināru brīvdabas koncertu piedzīvojumu. Arī mūsdienās nevainojamā simbiozē ar dabiskās gaismas scenogrāfiju un attālām kaiju klaigām mūzika priecē atvērtajā Dzintaru koncertzālē un mežaparkā. Jūrmala šodien ir arī vieta, kur novērot tik aktuālo mākslas ienākšanu publiskajā telpā, kad par laikmetīgās mākslas telpu kļuvusi viena no aktīvākajām dzelzceļa stacijām – Dubulti.

10. ATPŪTA PIE JŪRAS

Saule, jūra, vējš, baltas smiltis, kilometriem garš liedags, priežu attīrīts gaiss – jau pati Jūrmalas vide ir kā radīta visdažādākajām aktīvas atpūtas izpausmes formām. Līdzās garām, mierpilnām pastaigām, tik vienkāršajam skrējienam un nūjošanai gar jūras malu, pa meža taciņām un cauri kāpām, pludmales volejbola vai futbola spēlei liedagā romantiski ekstrēmisti un vēja ķērāji izvēlas ūdensslēpošanu un veikbordū.

11. ROMANTISKĀKIE SAULRIETI EIROPĀ

Jūrmalas saulrietus nav iespējams iztēloties, tos var vienīgi piedzīvot. To vērošana jau iemantojusi rituāla raksturu. Pirmkārt, Jūrmalā nemēdz būt divu vienādu saulrietu. Otrkārt, krāšņumā tiem nav ekvivalentu. Katram ir sava vienreizēja krāsu paletes priekšspēle, pēcspēle un gaismas izspēle neatkārtojamās mākoņu formās – no lēzenām, plūdinātām akvareļa pārējām līdz liesmojoša, sirreāla “ugunskuģa” veidolam, kāds ik pa mirklim manāms pie liča horizonta.

PLUDMALE UN PELDVIETAS

Jūrmalas 24,2 km garās pludmales unikalitāte ir ne tikai tās smalkiem cukurgraudiem līdzīgās baltās kvarca smiltis, bet arī plašums. Smilšu klājiens no ūdens līnijas līdz kāpu valnim pilsētas vidusdaļā veido līdz pat 25–50 metru platu teritoriju. Tas nozīmē, ka šeit netraucētu vietu saules un jūras peldei iespējams atrast ikvienam. Sauļojoties kāpu tuvumā, nodrošināts ne tikai priežu pavēnis, bet arī patīkama aromterapija, kamēr peldes salīdzinoši mazsāļajā ūdenī (5,5 promiles) neliek katrreiz pludmalē meklēt dušu. Savukārt pats jūras klājiens ir teju meditātīva bauda – dziļš paliek ļoti lēni un līgani, un dažviet pretim horizontam varat doties gandrīz simt metru, klausoties savu soļu šļakstos un liegajā vējā.

Visos laikos Jūrmalas pludmale bijusi spilgta sociālās dzīves skatuve. 19. gadsimtā saulesargiem rotājušās dāmas te defilēja dienas vidus promenādēs, 20. gadsimta 60. gados baltais smilšu liedags pārtapa raibā bikini un dvieļu mozaikā, bet šodienas aktualitāte ir pašbilžu uzņemšana krāšņu saulrietu fonā. Turklāt Jūrmalas pludmalei vienmēr piemītušas it kā divas sociālās dimensijas – vietējo un vasarnieku. Abi tie pludmali izmanto atšķirīgi. Vietējie reti kad šeit manāmi, dienas vidū mierpilni zvilnot, uz pludmali viņi dodas agrās rīta vai vēlās vakara stundās – pastaigās vai veselības skrējienos. Bet atpūtnieki visas pludmales sniegtās iespējas izmanto no laika, kad saule zenītā, līdz pat tās rietam.

Šodien Jūrmalas pludmalē ir 11 labiekārtotas peldvietas, no kurām piecām (Jaunķemeri, Dzintari, Bulduri, Majori, Dubulti) piešķirts Zilā karoga ekosertifikāts, kas nozīmē, ka piedomāts gan par teritorijas bioloģisko ilgtspējību, gan par atpūtniekiem patīkamu vides kvalitāti. Peldvietas labiekārtotas arī atbilstoši cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Jūrmalas pludmales sabiedriskās dzīves viens no nozīmīgākajiem notikumiem ir ikgadējie – gan vietēja, gan starptautiska mēroga – sporta pasākumi: pludmales futbola un volejbola turnīri, pludmales skrējieni. Ziemas sezonā tā pārtop par distanču slēpošanas vietu. Īpašu dzīvīgumu un dzīvesprieka enerģiju pludmalei piešķir vienmēr pilnie rotaļlaukumi un spēļu objekti.

KŪRORT- ĀRSTNIECĪBAS TRADĪCIJAS

Lielākās Baltijas kūrortpilsētas aizsākumi iestiepjas vairāk nekā 180 gadu senā vēsturē. Kūrorta attīstības sirds un dzinulis meklējams tieši Ķemeru, kur 19. gadsimta vidū purvainajā teritorijā rodamos unikālos dabas resursus – sulfīdus saturošās dziedniecības dūņas un sērūdeņradi saturošos minerālūdeņus – sāka izmantot profesionālajā ārstniecībā.

Šodien Ķemeru teritorijas purvu atradnēs apzinātie dūņu krājumi veido 682 080 tonnu, papildus tiem vēl ir pieejamas 129 540 tonnas – paredzēts, ka to pietiktu vairāk nekā 1000 gadiem. Pietiekami lieli ir arī augstu nātrija un broma koncentrāciju saturošo minerālūdeņu resursi.

Gandrīz pusotra gadsimta laikā šejienes dziedniecības iestādes ir uzkrājušas plašu pieredzi šo resursu izmantošanā dažādu slimību ārstniecībā. Tostarp līdzot tikt galā arī ar tādām aktuālām 21. gadsimta urbānās dzīves stresa izraisītām kaitēm kā izdegšanas sindroms un sezonālais nogurums. Sanatorijā *Belorusija* līdzās mūsdienīgai diagnosticēšanai pacientiem pieejamas peldes minerālūdens baseinā, kā arī neiztrūkstošās dūņu procedūras. Rehabilitācijas centrs “Jaunķemeri” piedāvā gan autentiskās ārstnieciskās kūres – dūņu un sērūdens vannas –, gan pērļu vannas, gan arī ajūrvēdas ārstēšanas programmu. Priežu ielokā esošā sanatorija *Jantarnij bereg* jeb “Dzintarkrasts”,

kas savulaik tika uzskatīta par vienu no labākajām atpūtas vietām Padomju Savienībā, profesionālās kvalitātes nav zaudējusi arī šodien – tāpat kā ne kripatiņu no kādreizējās auras un veidola. Mūsdienīgākais rehabilitācijas centrs SIVA atrodas Jaundubultos. Tas piedāvā daudzus kūrortterapijas pakalpojumus, tostarp ārstnieciskās procedūras, nodarbības baseinā un rehabilitācijas programmas. Savukārt Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari” – mūsdienīga, augsti tehnoloģiski aprīkota un profesionāla ārstniecības iestāde – ir lielākā šāda tipa medicīnas institūcija Latvijā.

Augstvērtīgi spa ar plašu ārstniecisko un relaksējošo procedūru klāstu rodami arī nesenākā pagātnē Jūrmalā durvis vēršajās *boutique* stila viesnīcās un kūrortviesnīcās.

DABAS BRĪNUMI UN MISTĒRIJAS

Latvija ierindota pasaules zaļāko valstu saraksta augšgalā, un nekur citur pilsētas un dabas simbiozi neizjutīsiet tik spēcīgi kā Jūrmalā. Jūrmalā ir visvairāk Eiropas līmeņa īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Latvijā. Ziemeļu pusē Rīgas līča apskalota, dienvidu pusē otra Latvijas lielākā ūdensceļa – Lielupes ieskauda, Jūrmala atklāj abu ūdens spēku veidotos reljefus: klajus smilšu liedagus, zālaines palieņu pļavas un stāvas kāpu grēdas. Jūrmalas rietumu gals starp Sloku un Ķemeriem ir ezeru, purvu un mitrāju mežu teritorija. Dabiska meža teritorijas Jūrmalā sastopamas ap Dzintariem, Vaivariem un Valteriem.

Pirms divsimt gadiem, kad Lielupe pārrāva zemes šaurumu uz līci, radās jauna upes grīva, savukārt tās malā – gandrīz 20 metru augsta žilbinoši baltas smilts krauja jeb Baltā kāpa. Pa kāpas irdeno smilti iespējams uzkāpt tās virsotnē un noraudzīties brīnišķā Lielupes likloču un atteku panorāmā. Bet pasaku meža ainavai līdzīgu pastaigu 340 gadu senas priežu audzes paēnā var izbaudīt Lielupes grīvas rietumu malā – Ragakāpas dabas parka teritorijā uz vienas no augstākajām kāpām Latvijā.

Īsts dabas mistēriju piedzīvojums rodams Ķemeru Nacionālā parka teritorijā. Tās ceturto daļu aizņem purvi, pārstāvot visus trīs dabā sastopamos tipus – zemo, pārejas un augsto. To mūklāja dzīļu lielākais dārgums ir sēru

saturošie minerālūdeņi, kas vairāk nekā 30 avotos izplūst virszemē Ķemeru apkārtnē. Visspēcīgākās dziednieciskās īpašības tiek piedēvētas Lūžņu grāvja sēravotam, uz kuru ved 3,1 km gara pastaigu taka. Izbaudīt 8000 gadu veca purva mežonību iespējams pastaigā pa 3,4 kilometrus garo Ķemeru tīreļa sūnu purva laipu. No koka dēļiem būvētā laipa ved gar iegareniem purva ezeriņiem – akačiem, sūnu, purva priedīšu un vaivariņu valstību. Purva klusumu ik pa mirkli pārtrauc neskartas dabas melodijas – dūdošana, svilpšana un tauru skaņām līdzīgi saucieni no šejienes paralēlās putnu pasaules. Ķemeru Nacionālajā parkā sastopamas gandrīz 260 no 342 Latvijā kopumā mītošajām putnu sugām, no kurām 67 ir aizsargājamas. Retos mežu, pļavu un ūdens putnu sugu pārstāvjus niedrājā un purvā var pamanīt pavisam negaidīti, taču iespējams doties arī plānotās putnu vērošanas ekskursijās ornitologu pavadībā. Īpašās ekskursijās Ķemeru parkā var klusi izsekot noslēpumaino nakts bērnu – sikspārņu un meža būvnieku bebru dzīvei.

A photograph of a white building facade with a window and a tree in the foreground. The tree is in the left foreground, its branches extending across the frame. The building has a white facade with a window that has a decorative element above it. The text 'KULTŪR-VĒSTURISKAIS MANTOJUMS' is overlaid on the bottom half of the image.

KULTŪR- VĒSTURISKAIS MANTOJUMS

Jūrmalas telpa ir kultūras zīmju un notikumu pārpilna. Jūrmalas vizuālajā tēlā un dvēselē sajaucies vāciskais un krieviskais, nacionālais romantisms un padomju modernisms, postmodernisms un šodiena. Vislabākā vieta, kur uzzināt šīs vietas stāstu, ir Jūrmalas pilsētas muzejs, kas glabā 50 000 liecību.

Būtiska Jūrmalas raksturzīme visos laikos bijusi mākslinieku, mūziķu, literātu un arhitektu klātbūtne. Daudziem no viņiem Jūrmala kļuva arī par radošo placdarmu. Jau sākot ar cariskās Krievijas laikiem, kad šeit pavadīt vasaras ieradās tādas krievu literatūras slavenības kā "Oblomova" autors rakstnieks Ivans Gončarovs. Būvuzņēmējs un filantrops Kristaps Morbergs uzcēla neogotisko vasarnīcas kompleksu Dzintaros, kas šodien ir rūpīgi restaurēts. Slavenais vācbaltiešu arhitekts Vilhelms Bokslafs ir autors vienai no monumentālākajām un augstākajām ēkām Jūrmalā – Dubultu luterāņu baznīcai, kas ir izcils jūgendstila paraugs. Pirmās Latvijas Republikas laikā Rīgas Jūrmala bija slavenākā Latvijas literātu laulātā pāra – dzejnieka Raiņa un viņa sievas feministiski noskaņotās Aspazijas vasaras mājvieta. Divi no viņiem kādreiz piederējušajiem savrupnamiem pārtapuši par memoriālajiem muzejiem. Savukārt 21. gadsimtā latviešiem tik emocionāli zīmīgais Raiņa dzejolis "Lauztās priedes" iedvesmojis tēlnieku Kristapu Gulbi radīt simbolisma

piepildītu tāda paša nosaukuma lielformāta mākslas objektu, kas slejas starp priedēm jūras malā Pumpuru kāpās.

Padomju gados Jūrmalā bija virkne "radošo namu". Komponistu jaunrades un atpūtas nams Mellužos, šodien jau pārbūvēts un pielāgots dzīvojamo platību vajadzībām, ir viens no labākajiem padomju modernās arhitektūras paraugiem. Līdzīgi kā Dubultu stacija, kas līdzās ikdienišķajam darbam pilda arī laikmetīgās mākslas telpas funkciju. Ikonogrāfiskas sava laika parādības ir padomju gados uzbūvētās sanatorijas, no kurām daļa funkcionē vēl joprojām. Taču Jūrmalas kūrorta vēstures vizuāli krāšņākā zīme, protams, ir arhitekta Eižena Laubes projektētā Ķemeru sanatorija, kas uzcelta 20. gadsimta 30. gadu otrajā pusē. Tā kā balts kuģis slejas romantiskajā kūrorta parkā. Legēndām apvīts ir preses magnātu Benjamiņu nams Majoros, kurš savulaik dēvēts par modernāko ēku Baltijā un kuru šodien iespējams saskatīt pāri greznā žoga kaltajiem vārtiem.

Jūrmalas kultūras dzīvē vienmēr jo īpaša loma bijusi mūzikai. Līdzās Dzintaru koncertzālei nozīmīgi atskaites punkti ir baznīcas, kur ērģeles skan ne tikai dievkalpojumos, bet arī koncertos vasaras vakaros.

DZINTARU KONCERTZĀLE

Viena no Jūrmalas pilsētņēmēm – Dzintaru koncertzāle uzskatāma par Baltijas jūras piekrastes arhitektūras un akustikas sinerģijas izcilāko paraugu.

Vēsturiskā Dzintaru koncertzāles ēka celta 1936. gadā neoklasicisma arhitektūras stilistikā, ko papildina nacionālā romantisma motīvi tās fasāžu un iekštelpu apdarē. To veido Lielā zāle – atvērta tipa koncertzāle (2124 klausītāju vietas) un Mazā zāle – slēgta trīsdalīga koka būve (562 klausītāju vietas). Mazā zāle pēc restaurācijas tika atvērta 2015. gada maijā un šobrīd nodrošina augstvērtīgu koncertdzīvi Jūrmalā visa gada garumā. Savukārt ārtelpai atvērta Lielā zāle izcilas akustikas pieredzi sniedz vasaras siltajā sezonā (no maija līdz septembrim).

Mūzikas, arhitektūras un dabas tuvuma sniegtais neaizmirstamais pārdzīvojums atkal un atkal no jauna šeit liek atgriezties kā mūzikas baudītājiem, tā Latvijas un pasaules izcilākajiem māksliniekiem.

Dzintaru koncertzāle ir vienīgā koncertzāle Latvijā, kas iekļauta Latvijas kultūras kanona izcilāko arhitektūras vērtību sarakstā.

Turaidas iela 1, Dzintari
www.dzintarukoncertzale.lv

JŪRMALAS GARŠU BUKĒTE

Jūrmalai ir arī sava garša, kur dažādu gastronomijas kultūru tradīcijas savijušās ar tikai šie rodami unikālo savvaļas dabas buķeti. Kūrortpilsētas restorānu ainā savu nospiedumu atstājusi gan vēsture, gan šodienas modes tendences, gan leģendāra vietējā klasika, gan jūrmalnieku ikdienas rituāli. Jūrmalas gastronomiskie klejotāji var aizvest uz lielisku maltītes vietu kāpās vai upes malā, kur, izbaudot ēdienu, rimti var vērties garām slidošās jahtās un ļauties dabas brīnumiem. Tikpat vienkārši iespējams nokļūt kaukāzisku noskaņu papildītā teritorijā vai sastapties aci pret aci ar Austrumu eksotiku. Var ļauties ceļojumam laikā un katapultēties padomju pagātnē. Un var arī palikt kosmopolītiskajā šodienā, kur itāļu un franču virtuves dominānce ir pašsaprotama parādība.

Vienlaikus var doties pavisam nepieradinātā dabas pasaulē, pāri poitēm iebrienot Jūrmalas mežaino teritoriju melleņu mētrās. Pie saujas tumšzilo, dabisko vitamīnu pārpilno melleņogu var tikt arī pašā Jūrmalas centrā – kāpu pamežā vai Dzintaru mežaparka divsimt gadus vecās priežu audzes mellenājos. Par vakara maltīti domājot, turpat iespējams nogriezt arī pa kādai meža sēnei, bet, kad rudens raža pašā pilnbriedā, apetītlīgais meža guvums ar savu smaržu piepilda lielāko Jūrmalas tirgu Kauguros.

Taču viskārdinošākais agrāko zvejniekiem piekrastes garšu akcents nenoliedzami ir kūpinātas zivis. Kūpinātava agrāk bija teju katrā sevi cionošā Jūrmalas sētā. Šodien nobaudīt karsti apdūmotas zivis – sulīgas, viegli sāļas un pilnīgi izsutinātas – katru jūlija ceturtdienu var Jūrmalas brīvdabas muzejā. Savukārt dienas loms ir neatņemama Jūrmalas restorānu ēdienkartes sastāvdaļa.

AKTĪVĀ ATPŪTA

Jūrmala, izstiepusies joslā starp Rīgas līci un Lielupi, piedāvā apgūt divas ūdens pasaules: ūdenssporta entuziastiem – kaitbordu un vindsērfinģu jūrā, bet veikborda un ūdensslēpošanas piekritējiem – aktivitātes upes ūdeņos. Inventāru iespējams izīrēt Lielupes jahtkluba inventāra jomā, bet vindsērfinģa un kaitborda instruktorus vasarās sastapsiet turpat jūras malā. Savukārt tie, kas vēlas izbaudīt jahtas izbrauciena glamūru jeb adrenalīnu, traucoties pa viļņiem motorlaivās, pulcējas Lielupes jahtklubā.

Kūrorta atmosfērai piedien arī tenisa spēle brīvā dabā. Leģendu apvīti ir tenisa centra “Lielupe” korti, kur trenēties Latvijas labākais tenisists Ernests Gulbis un tenisu iespējams spēlēt priežu paēnā, taču Jūrmalā ir vēl daudzi citi gan atklāti, gan slēgti tenisa spēles laukumi.

Jūrmalas teritorijā atradīsiet visdažādākos skriešanas un velo maršrutus, un savā ziņā arī pašu ceļu no galvaspilsētas Rīgas uz Jūrmalu var pārvērst par īstenu treniņu, minot velosipēda pedāļus pa 20 kilometru garo celiņu. Pēc tā īstenu veldzi spēs sagādāt pelde atspirdzinošajā jūras ūdenī, kura temperatūra sezonas laikā vidēji ir +18 grādu. Lielupē ūdens ir siltāks un sasniedz 20 grādu atzīmi. Ja nu tomēr laikapstākļi nav labvēlīgi āra peldei, var doties uz kādu no daudzajiem peldbaseiniem un varbūt pat iegūt līdzīgas sajūtas, kā ienirstot jūrā,

jo Jūrmalas baseini piepildīti ar to pašu jūras ūdeni vai minerālūdeņiem.

Sniegotās ziemās aktīvās atpūtas cienītājiem labpatiks distanču slēpošana pa balti mirdzošo jūras liedagu vai aizsalušajiem Lielupes likumiem. Gada vēsākās dienas ir arī vislabākais brīdis, kad izbaudīt Ziemeļeiropā lielākā slēgtā akvaparka galvu reibinošās atrakcijas. Tas ir laiks, kad Jūrmalā tik populāros velomaratonus un skriešanas pusmaratonus, skrituļslidošanas sacensības un pludmales skrējienu aizstāj hokejs un slidošana. Viena no iecienītākajām vietām, kur pievērsties šīm nodarbēm, ir Majoru slidotava.

JŪRMALA BĒRNIEM

A vibrant photograph of a water park. In the foreground, a young boy in blue briefs is crawling on the wet pavement, looking towards the camera. Behind him, several other children are playing under various water fountains and slides. A large yellow and blue slide structure dominates the background. The scene is bright and sunny, with water splashing everywhere.

Jūrmalas sarunvārdnīcā nav vārda “garlaicīgi”. Bērniem piedāvāto aktivitāšu klāsts gan pilsētā, gan dabā ir tik plašs, ka šāda sajūta Jūrmalas asinsritē ir svešķermenis.

Vasarās liedaga mitrā strēle pārtop spontānā brīvdabas smilšu mākslas izstādē – cita par citu vērienīgākas visu vecumu bērnu būvētās smilšu pilis vienmēr bijusi viena no Jūrmalas pludmales ikonogrāfiskajām zīmēm. Mazie mākslinieki šai nodarbei nododas tikpat kaislīgi, kā plunčājoties ūdenī vai šūpojoties uz krāsainiem peldriņķiem viļņos. Tikpat pie cita veida adrenalīna iespējams, kāpelējot un rāpjoties pa turpat pludmalē esošajām mezglotām tīklu piramidām vai alpīnisma sienām, ļaujoties galvu reibinošam lidojumam šūpolēs vai vienkārši traucoties no slidkalniņa neskaitāmajos rotaļu laukumos.

Daudzveidīgas izklaides un nodarbību iespējas piedāvā arī Jūrmalas pilsētvidē. Visu gadu aktīvākos ūdensprieku baudītājus gaida “Līvu akvaparka” dažādie baseini, slīdnes un atrakcijas, tostarp virpuļviesulim līdzīgais 51,8 metrus garais Tornado slidkalniņš – vienīgais šāda tipa slidkalniņš Eiropā un trešais lielākais pasaulē.

Savukārt no Dzintaru Mežaparka 38 metrus augstā skatu torņa pāri priežu galotnēm iespējams noraudzīties jūras horizontā un skaidrās dienās tālumā skatīt arī Rīgas torņus. Tikmēr

pati 14 hektāru lielā parka teritorija ir lieliska platforma visdažādākajām sportiskajām aktivitātēm. Te var kāpelēt, šļūkt, šūpoties, skeitot, spēlēt ķerenes, mest kūleņus, par skriešanu nemaz nerunājot. Ja kārojas ko ekstrēmāku, ir arī rampa bmx entuziastiem un trase skrituļslidotājiem.

Bērni ir gaidīti viesi Lielupes tenisa kortos, un ziemā uz Majoru slidotavu var doties ne tikai virtuozī, bet arī tie, kas pirmo reizi vēlas kāpt uz slidām.

Līdzās sportiskajām nodarbībām Jūrmalā iespējams izkopt dažādas radošās prasmes. Muzejos tiek veidotas īpašas programmas bērniem, kas vēlas gleznot vai zīmēt. Dabas mīļotāji var doties uz Ķemeru Nacionālo parku vai Ragakāpas dabas parku, lai iepazītu putnu un augu pasauli. Tiem, kurus interesē pagātnes izziņāšana, galamērķis ir Jūrmalas brīvdabas muzejs, kas aizraujošā formā vēsta par Jūrmalas vēsturi un jūrmalnieku mūšseno nodarbošanos – zvejniecību.

Par bērniem Jūrmalā domā restorānu īpašnieki, sastādot īpašas ēdienkartes, un par mazajiem apmeklētājiem neaizmirst arī spa, kuros atrodams speciāls piedāvājums mazuļiem.

KULTŪRAS UN SPORTA PASĀKUMI VISA GADA GARUMĀ

Visos laikos un pie visām varām Jūrmalas tēla veidošanā līdzās neskartas dabas brīnumam vienlīdz būtiska loma bijusi arī intensīvai un piesātinātai sabiedriskajai un kultūras dzīvei. Tai Jūrmalā ir īstens metropoles vēriens – ik gadu kūrortpilsētā notiek gandrīz 1000 kultūras un sporta pasākumu.

Jūlijā Jomas ielas svētkos pulcējas tūkstošiem cilvēku, savukārt vasaras saviesīgo dzīvi ieskandina Kūrorta svētki ar svētku gājienu, atvērto durvju dienām un spilgtāko Latvijas mūziķu sniegumu pludmalē, ko noslēdz uguņošana virs liča ūdeņiem. Pludmale ir jūrmalnieku un atpūtnieku viena no centrālajām socializēšanās vietām neatkarīgi no gadalaika. Vasarā cits pēc cita Jūrmalā norisinās dažādi vietēja un starptautiska līmeņa sporta turnīri. Jūrmala ir pludmales volejbola galvaspilsēta, vasarā kļūstot arī par dzīves telpu Eiropas čempionātam pludmales volejbolā – CEV Jūrmala Masters. Gadumijas naktī pludmalē var vērot vērienīgu pilsētas un iedzīvotāju rīkotu uguņošānu, kas piepilda debesis visas krasta līnijas garumā.

Viens no Jūrmalas kultūras dzīves nozīmīgākajiem atskautes punktiem neatkarīgi no mākslas notikuma žanriskās piederības ir koncerti Dzintaru koncertzālē, kas atrodas tikai pāris soļu attālumā no liedaga. Tās afiša ir kaleidoskopiski daudzkrāsaina: gan simfoniskā mūzika, gan džezs, gan opermūzika, balets un muzikālais teātris, gan arī popmūzika. Īpašs notikums Jūrmalā ir nu jau par tradīciju kļuvušais operdivas Ineses Galantes iedibinātais un lolotais festivāls *Summertime*. Savukārt nesenākais jaunpienācējs ir Jūrmalas festivāls, kas tiecas apvienot visdažādākās muzikālās un skatuviskās izpausmes formas. Ziemassvētkos Dzintaru koncertzālē norisinās Ziemassvētku festivāls – krāšņa koncertu sērija, kas sākas kā veltījums katoļu un luterāņu konfesiju Ziemassvētkiem un noslēdzas ar pareizticīgo Ziemassvētkiem īpaši veidotu programmu.

www.visitjurmala.lv

ZVEJNIECĪBA

Zvejnieku laivas un tikli liedagā izsenis bijusi raksturīga Rīgas līča piekrastes ciemu ainava. Līdz pat 19. gadsimta 30. gadiem, kad strauji attīstījās Rīgas Jūrmalas peldvietas, zvejniecība bija galvenā vietējo iedzīvotāju saimniecības nozare. Rīgas Jūrmalas zvejnieki nodarbojās gan ar jūras, gan upes zveju. Upē zvejoja plaužus, līdakas, vimbas, zušus, jūrā – reņģes, butes, lucīšus un ālantus. Zvejnieku labklājība pastāvīgi bija atkarīga no veiksmes, laikapstākļiem un zivju populācijas pieauguma, tādēļ jau kopš 19. gadsimta sākuma, izzūdot vairākām upes zivju sugām, vietējie zvejnieki attīstīja arī citas saimniecības nozares – dārzeņu audzēšanu un piensaimniecību. Pieaugot vasarnieku skaitam Rīgas Jūrmalā, daudz ienesīgāka un pastāvīga ienākumu gūšana bija peldvietu izmitināšana.

Tomēr līdz pat 20. gadsimta beigām zvejniecībai bija ievērojama loma jūrmalnieku dzīvē – gadsimta sākumā tika nodibināta

JŪRMALAS VĒSTURES GALVENIE PARAGRĀFI

Rīgas Jūrmalas Zvejnieku sabiedrība, kas padomju varas gados pārtapa par zvejnieku kopsaimniecību "Uzvara", bet kopš 1991. gada tās nosaukums ir AS "Jūras līcis" un tā nodarbojas arī ar zivju pārstrādi.

KŪRORTPILSĒTAS AIZSĀKUMI

18. gadsimta 30. gados Kaugurciemā ieradās pirmie peldvieti. Tas bija laiks, kad veidojās pirmie piejūras kūrorti Anglijā un Francijā. 1812. gada Krievijas–Francijas kara darbība pārtrauca Kaugurciema peldvietas attīstību, un vēlāk kūrorts turpināja veidoties tuvāk Rīgai – Dubultos. Sākotnēji peldvieti apmetās zvejnieku

mājās, bet, attīstoties transporta satiksmei un – kopš 1877. gada – jo īpaši dzelzceļam, Jūrmalā vērsās plašumā vasarnīcu būvniecība, izveidojās pirmās sanatorijas un silta jūras ūdens vannu iestādes. 1834. gadā Dubultos uzcēla tā dēvēto Dīveļa viesnīcu, kas kļuva par apkaimes saviesīgās dzīves centru, 1847. gadā – pirmo kūrmaiju. Jūrmalā tolaik nebija savas pašvaldības, tāpēc vasarnieki veidoja peldbiedrības (*Badegessellschaft*), kas rūpējās par peldvietu labiekārtošanu, algoja orķestri ballēm un koncertiem, kā arī ārstu peldsezonai.

DZELZCEĻA IZVEIDE

Liela nozīme kūrorta attīstībā bija 1877. gadā atklātajai dzelzceļa līnijai Rīga–Tukums, kas ir viena no senākajām dzelzceļa līnijām Latvijā. Turpmāk Jūrmalā ar vilcienu regulāri ieradās liels skaits cilvēku un tā kļuva sasniedzama arī ceļotājiem no attāliem Krievijas impērijas apgabaliem. Dzelzceļa pieturas Jūrmalā veidojušās atbilstoši peldvietām, kas attīstījās

seno zvejnieku ciemu vietā (mūsdienās to ir 14 – no Priedaines līdz Ķemeriem).

Dzelzceļa pieturu virtene Jūrmalas teritorijā kopumā veido 14 arhitektonisku veidolu eklektiku – no 19. gadsimta beigās celtās Pumpuru stacijas koka ēkas līdz 20. gadsimta 70. gadu betonā sastingušā jūras viļņa būvformai Dubultos.

ĶEMERU KŪRORTA UZPLAUKUMS

18. gadsimta beigās mediķu ievēribu guva Ķemeru sērūdens avoti, ko apkārtnes iedzīvotāji izsenis bija izmantojuši ārstniecībai. 1818. gadā tika veikta pirmā Ķemeru sēravotu ķīmiskā analīze. Sākotnēji pacientus Ķemerus uzņēma vietējā mežziņa mājās, kur sērūdeni no avotiem veda spaiņos un mucās, tad sildīja un piedāvāja peldes ozolkoka baļļās. 1838. gadā ar Baltijas ģenerālgubernatora fon der Pālena gādību tika panākts finansiāls atbalsts no valsts un iedalīta zemes platība kūrorta attīstībai,

tādēļ šo gadu uzskata par Ķemeru kūrorta oficiālo dibināšanas laiku. Laikposmā no 19. gadsimta beigām līdz Pirmā pasaules kara sākumam Ķemeru piedzīvoja strauju uzplaukumu – tika izveidotas sērūdens un dūņu vannu iestādes, ierīkots kūrparks un tramvaja līnija, kas Ķemerus savienoja ar Jaunķemeru pludmali. Pirmā pasaules kara laikā Ķemeru četrus gadus atradās frontes joslā un kūrorts tika pilnībā nopostīts. Jaunu uzplaukumu Ķemeru piedzīvoja Latvijas brīvvalsts laikā, īpašu popularitāti iemantojot 1936. gadā uzceltajai Ķemeru kūrorta viesnīcai.

Pēc Otrā pasaules kara, padomju okupācijas periodā, Ķemerus uzcēla virkni sanatoriju, kas uzņēma pacientus cauru gadu. Šeit ārstēja kaulu un locītavu, ādas, ginekoloģiskās un nervu sistēmas slimības.

KULTŪRAS FONS

Augot kūrorta popularitātei un palielinoties vasarnieku skaitam, uzplauka arī kultūras dzīve.

Vasaras koncerti Dubultos notika jau kopš 19. gadsimta 40. gadiem. 1870. gadā mūzika sāka skanēt arī Majoros – Horna viesnīcas dārzā, 1879. gadā šeit notika pirmais simfoniskais koncerts Jūrmalā (atskaņoja Bēthovena Piekto simfoniju). 1897. gadā aizsākās koncertdarbība Edinburgas kūrmaijā (mūsdienās Dzintaru koncertzāle).

IEVĒROJAMAS PERSONĪBAS

Jūrmalu par dzīves un radoša darba vietu allaž izvēlējušās daudzas Latvijas kultūras personības – arhitekti, mākslinieki un mūziķi. Jūrmala nesaraujami saistīta ar Raini un Aspaziju – latviešu kultūras dižgariem. Jūrmalā, Lielupē, joprojām radoši strādā viena no izcilākajām latviešu māksliniecēm Maija Tabaka, savukārt klausītājus Dzintaru koncertzālē aizvien piecē tikšanās ar pasaulē pazīstamajiem mūziķiem jūrmalniekiem – pianistu Vestardu Šimku, vijolniecēm Elīnu Bukšu, Paulu Šūmani, Vinetu Sareiku un citiem.

KĀ NOKLŪT JŪRMALĀ

AUTO

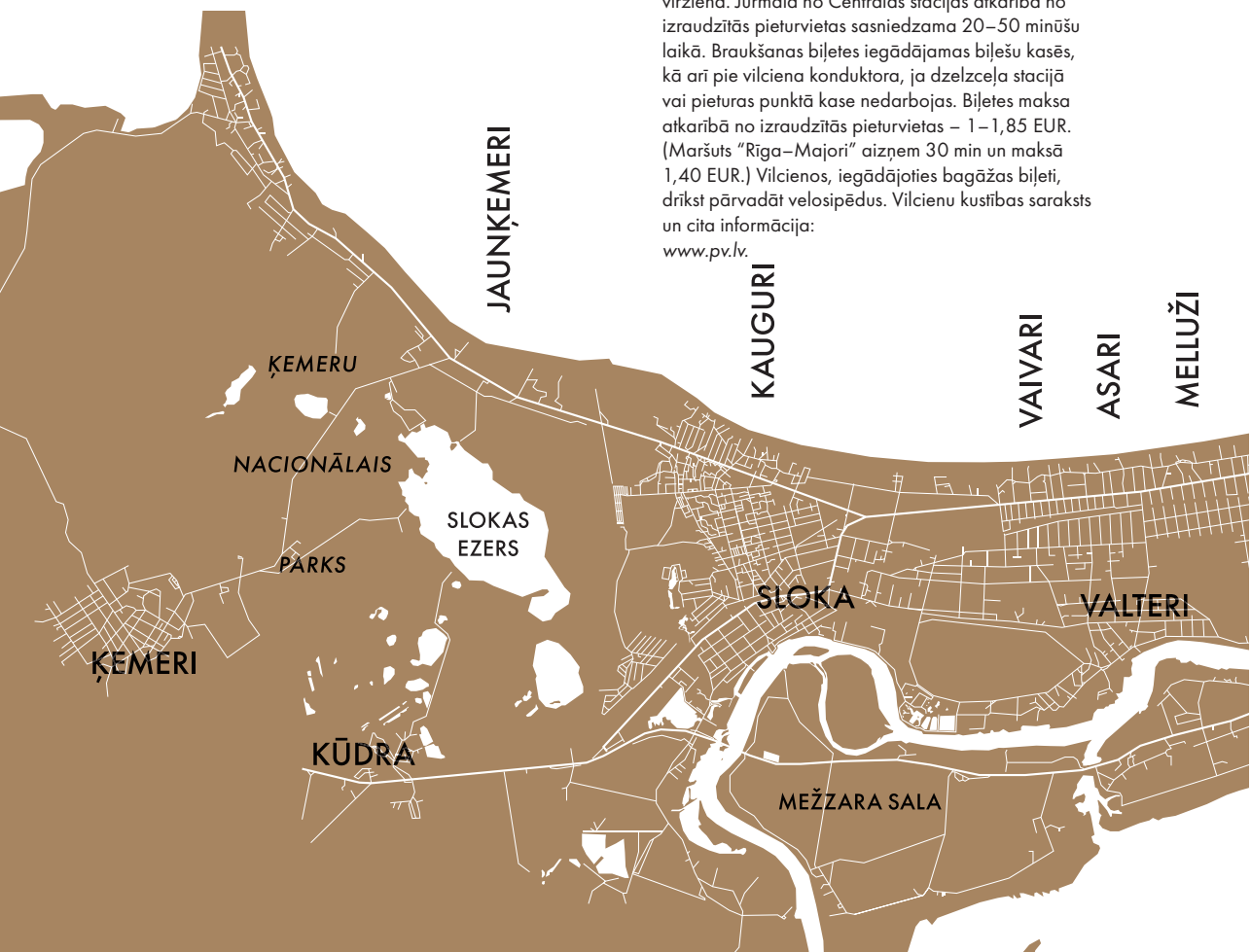
Jūrmala no Rīgas pilsētas centra atrodas 20 km attālumā un sasniedzama pa autoceļiem A10/E22. No 1. aprīļa līdz 30. septembrim, iebraucot Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, jāiegādājas vienreizējās iebraukšanas atļauja (2 EUR). Caurlaidi, braucot virzienā no Rīgas, iespējams iegādāties caurlaižu iegādes punktā Priedainē, bet, iebraucot Jūrmalā no Tukuma puses, – caurlaižu iegādes punktā Vaivaros, norēķinoties gan ar skaidru naudu, gan ar maksājumu kartēm. Par caurlaidi var norēķināties arī ar mobilā tālruņa palīdzību.

TAKSOMETRS

Jūrmalas centrs – Majori – atrodas 13 km attālumā no starptautiskās lidostas "Rīga", kuras apkalpotās avioliņijas piedāvā reisu uz 69 galamērķiem. Brauciens no lidostas līdz Jūrmalai (Majoriem) izmaksā līdz 17 EUR. Pie lidostas atradīsiet *Baltic Taxi* taksometrus (T. +371 20008500, +371 8500; www.baltictaxi.lv) un *Red Cab* (T. +371 8383; redcab.lv), savukārt uz lidostu var doties arī ar citu kompāniju taksometriem. Brauciens ar taksometru no Rīgas centra līdz Jūrmalai (Majoriem) izmaksā aptuveni 20 EUR.

VILCIENS

Jūrmalas teritoriju visā tās garumā šķērso dzelzceļa līnija ar 14 pieturvietām – no Priedaines līdz Ķemeriem ar centru Majoros, kur atrodas Jūrmalas Tūrisma informācijas centrs. Pasažieru vilcieni no Rīgas Centrālās dzelzceļa stacijas (Stacijas laukums 1) uz Jūrmalu atiet no 4. perona 3. un 4. ceļa Tukuma, Ķemeru un Slokas virzienā. Jūrmala no Centrālās stacijas atkarībā no izraudzītās pieturvietas sasniedzama 20–50 minūšu laikā. Braukšanas biļetes iegādājamas biļešu kasēs, kā arī pie vilciena konduktora, ja dzelzceļa stacijā vai pieturas punktā kase nedarbojas. Biļetes maksa atkarībā no izraudzītās pieturvietas – 1–1,85 EUR. (Maršruts "Rīga–Majori" aizņem 30 min un maksā 1,40 EUR.) Vilcienos, iegādājoties bagāžas biļeti, drīkst pārvadāt velosipēdus. Vilcienu kustības saraksts un cita informācija: www.pv.lv.

UPES KUĢIS

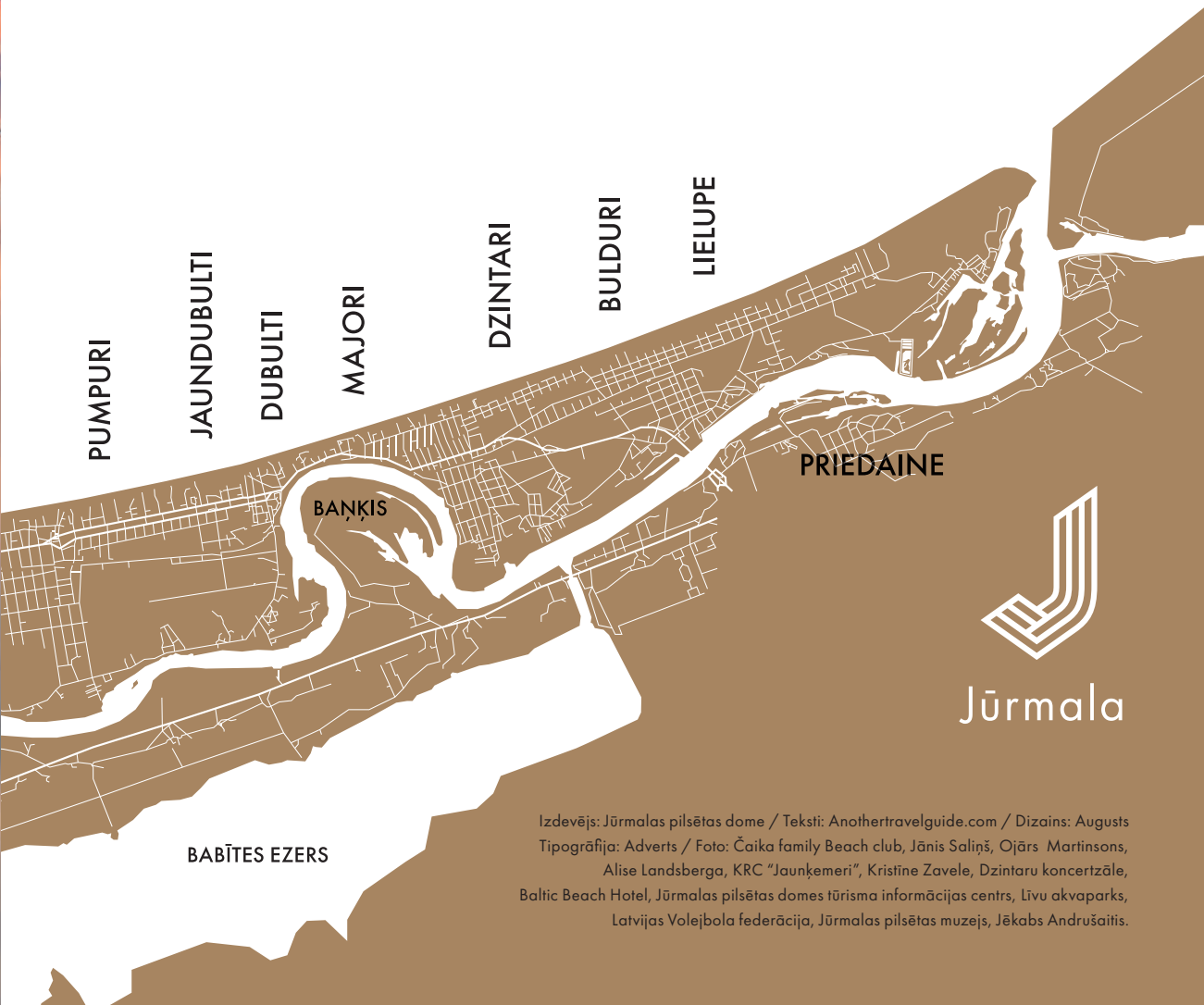
No 1. maija līdz 30. septembrim katru dienu Jūrmalu iespējams sasniegt ar kuģi *New Way*, kas no pietātnes Rīgā, Daugavas krastmalā – pie Lielā Kristapa skulptūras – atiet plkst. 11:00. Brauciena laikā pa Daugavu un Lielupi no upes vidus var redzēt Rīgas ostu un pilsētas centru, seno Lielupes ieteku jūrā un Bolde-rājas krastus. Jūrmalā kuģītis uz Rīgu atiet no Jūrmalas pietātnes Majoros plkst. 17:00.

Bijetes cena pieaugušajiem – 20 EUR (turp un atpakaļ) – 30 EUR), bērniem – 10 EUR (līdz 6 g. v. – bez mak-sas). Brauciena ilgums: 2,5 h – turp; 2,5 h – atpakaļ.

T. +371 29237123, www.pie-kapteina.lv

VELO

Jūrmalu iespējams sasniegt ar divriteni pa Eiropas nozīmes veloceliņu tīkla maršrutu *EuroVelo 10* posmu, kura kopgarums ir aptuveni 20 km. Veloceliņa maršruts sākas no Vanšu tilta. Maršruts: Daugavgrīvas iela–Kliņģeru iela–Kuldīgas iela–Slokas iela–Kandavas iela–Jūrmalas gatve–Imantas 2. līnija, tālāk gar dzelz-ceļa sliežu ceļu līdz Jūrmalas pilsētas administratīvajai robežai.

BAĪTES EZERS

Izdevējs: Jūrmalas pilsētas dome / Teksti: Anothertravelguide.com / Dizains: Augusts
Tipogrāfija: Adverts / Foto: Čaika family Beach club, Jānis Saliņš, Ojārs Martinsons,
Alise Landsberga, KRC "Jaunkemeri", Kristīne Zavele, Dzintaru koncertzāle,
Baltic Beach Hotel, Jūrmalas pilsētas domes tūrisma informācijas centrs, Līvu akvaparks,
Latvijas Volejbola federācija, Jūrmalas pilsētas muzejs, Jēkabs Andrušaitis.